

Anonimizált változat

Fordítás

C-253/19 - 1

C-253/19. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2019. március 26.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Tribunal da Relação de Guimarães (Portugália)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. február 14.

Felperesek:

MH

NI

Alperesek:

OJ

Novo Banco SA

**Tribunal da Relação de Guimarães (guimarães-i fellebbviteli bíróság,
Portugália)**

Második polgári tanács

[omissis]

Összefoglalás:

1 - A nemzeti bíróság köteles a Bíróság elé utalni bármely, az uniós jog rendelkezéseinek értelmezésére vagy érvényességére vonatkozó releváns kérdést, amennyiben határozatai ellen a nemzeti jog értelmében **[eredeti 1. o.]** nincs

jogorvoslati lehetőség, ily módon a portugál jogrend szerint ez a kötelezettség éppúgy terhelheti a Supremo Tribunal de Justiça (legfelsőbb bíróság, Portugália) bíróját, mint valamely Tribunal da Relação (fellebbviteli bíróság) bíróját, vagy akár egy első fokon eljáró bíróságot.

2 - Az előzetes döntéshozatalra utalási kötelezettség betartásának elmulasztása tagállami kötelezettségzegést eredményez, amely ahhoz vezethet, hogy a kárt szenvedett magánszemély a belső jogrend keretein belül keresetet indít az állam ellen, vagy az EUMSZ 258. cikk és az EUMSZ 260. cikk szerinti kötelezettségzegés megállapítása iránt eljárás indulhat.

A Tribunal da Relação de Guimarães (guimarães-i fellebbviteli bíróság) a következő határozatot hozza:

A jogvita előzményei:

MH és NI, akik házastársak és szokásos tartózkodási helyük [OMISSIS] Norfolkban, az Egyesült Királyságban van, fizetésektelenség megállapítása iránti kérelmet terjesztettek elő.

*

A megtámadott határozatban, a[z elsőfokú] bíróság megállapította, hogy nem rendelkezik nemzetközi joghatósággal a felperesek kérelmének elbírálására, figyelemmel arra, hogy a felperesek fő érdekeltsegeinek központja a 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikke (1) bekezdése negyedik albekezdésének megfelelően a szokásos tartózkodási helyükön, vagyis az Egyesült Királyságban van.

*

A felperesek fellebbezést nyújtottak be a szóban forgó határozattal szemben a következő érvekre hivatkozva:

- a) A felperesek kérték a fizetésektelenség megállapítását, hivatkozva a releváns tényállásra, különösen az eljárást megindító kérelem 3. és 18. pontjában előadottakra.
- b) A szóban forgó tényekből egyértelműen kiderül, hogy esedékes kötelezettségeik teljesítésére nincs lehetőségük.
- c) Tartózkodási helyük jelenleg az Egyesült Királyságban van, ahol dolgoznak.
- d) Mindazon üzleti tevékenységüket és szerződéseiket, amelyekből fizetésektelenségi helyzetük fakad, Portugáliában folytatták, illetve kötötték.
- e) Portugáliában található az egyetlen, tulajdonukat képező ingatlanvagyon.

f) Annak ellenére, hogy az Egyesült Királyságban tartózkodnak, valamint az (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet 84. cikkében foglaltak sérelme nélkül, [eredeti 2. o.] nyilvánvaló, hogy a szóban forgó rendelkezés önmagában nem zárja ki a portugál bíróságok joghatóságát a felperesek kérelmének elbírálására.

g) A jelen ügyben a hivatkozott rendelet (30) preambulumbekzdése a portugál bíróságok joghatóságát köti ki a felperesek által előterjesztett kérelem elbírálására.

h) Ennek oka az, hogy a tulajdonukat képező egyetlen vagyontárgy Portugáliában található, amiből az következik, hogy fő érdekeltségeik központja az említett országban van.

i) Ez a körülmény *ipso iure* megalapozza a nemzeti bíróságok nemzetközi joghatóságát a felperesek fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelmének elbírálására, mivel nemzetközi viszonylatban a portugál bíróságok rendelkeznek kizárólagos hatáskörrel a felperesek ingatlantulajdonának lefoglalására és értékesítésére a felszámolás szakaszában.

j) A felperesek kérelmében foglalt megvalósításának egyetlen módja a nemzeti területen történő keresetindítás, azon egyszerű tény miatt, hogy a felszámolás tárgyát képező, a tulajdonukban lévő vagyontárgy Portugáliában van.

k) Nincs semmilyen kapcsolat a felperesek jelenlegi tartózkodási helye és a fizetéseképtelenségükhöz vezető tényállás között, amely teljes egészében Portugáliában következett be.

l) A megtámadott határozat helytelenül értelmezte és alkalmazta a hivatkozott jogszabályokat a fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelem elfogadhatatlanná nyilvánításához.

A fenti indokok alapján a felperesek kérik, hogy a bíróság adjon helyt a fellebbezésüknek, helyezze hatályon kívül a megtámadott határozatot, és rendelje el az eljárás folytatását a további megfelelő jogkövetkezsménnyel együtt.

[OMISSIS]

*

Figyelemmel a Código de Processo Civil (polgári perrendtartás) 635. cikkében foglaltakra, a fellebbezés tárgyát körülhatárolják az abban foglalt kérelmek, ily módon a jelen fellebbezési eljárás keretében azt kell megvizsgálni, hogy a portugál bíróságok rendelkeznek-e joghatósággal a fizetéseképtelenségi eljárás megindítására, amint azt a felperesek kérelmezik.

*

Jogi háttér:

A jelen ügyben nem vitatott, hogy a felperesek szokásos tartózkodási helye 2016 óta az Egyesült Királyságban van, ahol munkavállalóként dolgoznak. A tulajdonukat képező egyetlen ingatlan Portugáliában van. **[eredeti 3. o.]**

Annak vizsgálata céljából, hogy a portugál bíróságok rendelkeznek-e joghatósággal a szóban forgó eljárás megindítására, az (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendeletet kell figyelembe venni.

A szóban forgó rendelet a 3. cikke (1) bekezdésében kimondja, hogy „A fizetésektelenségi eljárás (»fizetésektelenségi főeljárás«) megindítására azon tagállam bíróságai rendelkeznek joghatósággal, amelynek területén az adós fő érdekeltségeinek központja található. A fő érdekeltségek központja az a hely, ahol az adós érdekeltségeinek kezelését rendszeresen végzi, és ez harmadik személy részéről megállapítható.

[...]

Egyéb magánszemély esetében az ellenkező bizonyításáig az adott magánszemély szokásos tartózkodási helyét kell a fő érdekeltségi központjának vélelmezni. [...]”.

Másfelől, ami a jelen ügyet illeti, ugyanezen rendelet (30) preambulumbekzdése különösen kimondja, hogy „[ö]nálló üzleti vagy szakmai tevékenységet nem végző magánszemélyek esetében e vélelemnek megdönthetőnek kell lennie például akkor, ha az adós vagyonának jelentős része a szokásos tartózkodási helye szerinti tagállamon kívül található [...]”.

A megtámadott határozat megállapítja, hogy a portugál bíróságok nem rendelkeznek joghatósággal a fizetésektelenségi eljárás megindítására, mivel a felperesek fő érdekeltségeinek központja a szokásos tartózkodási helyükön, azaz az Egyesült Királyságban van.

A felperesek előadják, hogy mivel a tulajdonukat képező egyetlen ingatlan vagyonuk Portugáliában van, a rendelet (30) preambulumbekzdése szerint a portugál bíróságok rendelkeznek joghatósággal a fizetésektelenségi főeljárás megindítására.

Következésképpen olyan értelmezési kérdés merül fel, amelynek megoldására a rendelkezésre álló csekély ítélkezési gyakorlat nem ad lehetőséget.

Ahogy az Rosa Tching, a Supremo Tribunal de Justiça (legfelsőbb bíróság) bírója hangsúlyozza [omissis], az uniós jog hatékonysága, és hosszú távon az uniós jog létének sikere és fejlődése annak helyes és a nemzeti bíróságok általi egységes alkalmazásától függ.

Márpedig az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikkének a) és b) pontja szerint az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik a Szerződések

értelmezésével, az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényességével és értelmezésével kapcsolatos döntés meghozatalára, és ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel ilyen kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati [eredeti 4. o.] lehetőség, e bíróság köteles az Európai Unió Bíróságához fordulni.

Kizárólag akkor mentesül ezen kötelezettség teljesítése alól, ha arra a következtetésre jut, hogy „a kérdés nem releváns, vagy a szóban fogó uniós jogi rendelkezést a Bíróság már értelmezte, vagy az uniós jog helyes alkalmazása olyan egyértelmű, hogy nem enged teret semmilyen ésszerű kétségnek” (lásd Silveira, A: [omissis] „Anotação aos acórdãos [TEDH] Ferreira Santos Pardal c. Portugal e [TJUE] Ferreira da Silva e Brito [ou do »grito do Ipiranga« dos lesados por violação do direito da União Europeia no exercício da função jurisdicional]”, [omissis]).

Az előzetes döntéshozatalra utalási kötelezettség betartásának elmulasztása tagállami kötelezettségszegést eredményez, amely ahhoz vezethet, hogy a kárt szenvedett magánszemély a belső jogrend keretein belül keresetet indít az állam ellen, vagy az EUMSZ 258. cikk és az EUMSZ 260. cikk szerinti kötelezettségszegés megállapítása iránt eljárás indulhat (a tagállamok bírói jogkörben okozott, az uniós jog megsértése miatti károkért való felelősségével kapcsolatban lásd: a Bíróság 2003. szeptember 30-i Köbler ítélete, C-224/01; 2003. december 9-i Bizottság kontra Olasz Köztársaság ítélete, C-129/00; 2006. június 13-i Traghetti del Mediterraneo ítélete, C-173/03).

Következésképpen a nemzeti bíróság köteles a Bíróság elé utalni bármely, az uniós jog rendelkezéseinek értelmezésére vagy érvényességére vonatkozó releváns kérdést, amennyiben határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, ily módon a portugál jogrend szerint ez a kötelezettség éppúgy terhelheti a Supremo Tribunal de Justiça (legfelsőbb bíróság) bíróját, mint valamely Tribunal da Relação (fellebbviteli bíróság) bíróját, vagy akár egy első fokon eljáró bíróságot.

A jelen ügy vonatkozásában a 2015. február 6-i 26/2015. sz. rendkívüli törvényerejű rendelettel módosított, 2003. augusztus 22-i Código da Insolvência e da Recuperação de Empresas (a vállalkozások fizetéseképtelenségéről és konszolidációjáról szóló 39/2003. sz. törvény) 14. cikke szerint a bíróságok által a fizetéseképtelenségi eljárás keretében hozott ítéletek ellen főszabály szerint nincs helye jogorvoslatnak, mivel kizárólag azokkal szemben van helye fellebbezésnek, amelyek ellentétesek más, ugyanezen jogszabály alkalmazásával hozott ítéletekkel, feltéve hogy a Supremo Tribunal de Justiça (legfelsőbb bíróság) még nem alakított ki ítélezési gyakorlatot.

Következésképpen, leszámítva ezen kivételes eset fennálltát, a jelen bíróság jár el végső fokon.

A fent kifejtettekre figyelemmel a bíróság úgy határoz, hogy a polgári perrendtartás 269. cikke (1) bekezdése c) pontjának első része és 272. cikkének (1) bekezdése szerint felfüggeszti a jelen eljárást, és az EK-Szerződés 234. cikkével összhangban a Bíróság elé terjeszti a következő értelmezési kérdést.
[eredeti 5. o.]

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

- A 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében azon tagállam bíróságai rendelkeznek-e joghatósággal valamely állampolgárral szembeni fizetéseképtelenségi főeljárás megindítására, amelyben annak egyetlen ingatlanvagyonát találhatják meg, még akkor is, ha mind az ő, mind a háztartásának a szokásos tartózkodási helye azon másik tagállamban van, amelyben munkavállalóként dolgozik?

*

[omissis]. **[eredeti 6. o.]**